

Remissvar - Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan - Nationella åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid brist (SOU 2026:22)

Ert diarienummer: S2026/01107

Region Sörmland har erbjudits möjlighet att yttra sig gällande remissen
Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan – Nationella åtgärder för
fördelning, omfördelning och inköp vid brist (SOU 2026:22).

Region Sörmland är i huvudsak positiv till utredningens förslag för att
åstadkomma säkrare tillgång till läkemedel. Det är positivt att utredningen
föreslår tydligare strukturer, stärkt samverkan och författningsförändringar
för åtgärder vid läkemedelsbrist. Förslagen kan bidra till en mer jämlik,
robust och patientsäker läkemedelsförsörjning.

Även om stora delar av utredningen är bra bedömer regionen att vissa delar
behöver förtydligas och utvecklas för att säkerställa förslagen blir praktiskt
genomförbara, rättvis mellan regionerna och möjlig att tillämpa utan att
skapa nya risker i försörjningssystemet. Regionen vill understryka att
normala processer och flöden i läkemedelsförsörjningen bör bibehållas i så
stor utsträckning som möjligt även vid fördelning, omfördelning och inköp
av läkemedel vid brist.

Regionen delar utredningens bedömning att fördelning bör prioriteras
framför omfördelning. Föreslagna åtgärder innebär flera utmaningar.
Praktiska och logistiska frågor kan behöva belysas ytterligare såsom hur
transport, emballage samt validering av läkemedlens kuranthet ska hanteras
och framför allt för läkemedel med särskilda förvaringskrav.
Ansvarsfördelningen vid avvikelser i processen behöver vara tydlig. Det är
viktigt att spårbarhet och dokumentation upprätthålls i så stor utsträckning
som möjligt inklusive via det nationella e-verifieringssystemet. De
befintliga IT-system som idag finns i regionerna är inte alltid anpassade till
de situationer om omfördelning som utredningen föreslår. Regionerna kan
behöva finansiering om IT-system behöver utvecklas.

Regionen vill även påpeka att det finns en risk med tvingande omfördelning
och att det verktyget bör användas mycket restriktivt. Incitament för att
investera i uppbyggnaden av en robust lagerhållning och lager kan påverkas
negativt om regioner som kommit långt i processen ofta riskerar att tvingas

behöva avstå läkemedel Det är därför viktigt att regelverket utformas så att det inte motverkar långsiktigt arbete med en god läkemedelsförsörjning. Det behöver även tydliggöras hur kravet på lagerhållning förhåller sig till tvingande fördelning, omfördelning och retur.

Det bör även tydliggöras vilka principer som ska gälla för att säkerställa att en fördelning och omfördelning inte leder till nya bristsituationer eller försämrad beredskap hos den region eller verksamhet som avstår läkemedel. Inför beslut om fördelning och omfördelning bör konsekvenserna för både mottagande och avstående verksamheter analyseras och vägas in.

Det behöver tydliggöras hur prioriteringar mellan patientgrupper, diagnoser och behandlingsområden ska göras samt hur ett nationellt helhetsperspektiv säkerställs. Vid beslut om fördelning och omfördelning av läkemedel är det viktigt att besluten grundas på både medicinsk och logistisk kompetens. Vissa läkemedel används både inom human- och veterinärmedicin. Det saknas en tydlig vägledning kring hur prioritering mellan human- och veterinärmedicinska behov ska ske vid samtidig brist.

Gällande förslaget om omfördelning mellan öppenvårdsapotek är det av vikt att tydliggöra att det även inkluderar e-handelsapotek och dosapotek. Det behöver även säkerställas att förpackningar som är avsedda endast för maskinell dosdispensering kan ingå i tvingande åtgärder

Läkemedelsverket föreslås vara den myndighet som är bäst lämpad för att besluta om tvingande fördelning, omfördelning och retur, vilket regionen instämmer i. Samverkan mellan olika aktörer såsom myndigheter, regioner och företag är central för att arbetet ska lyckas. Då flera myndigheter föreslås få tangerande uppgifter vill regionen påpeka att det är viktigt att ansvarsområden är tydliga och överlappar så att informationsutbyte möjliggörs.

Regionen tillstyrker förslaget att inrätta en nationell inköpscentral. En nationell funktion bedöms ge Sverige en starkare förhandlingsposition på den internationella läkemedelsmarknaden än vad enskilda regioner kan uppnå var för sig. Det är även positivt om funktionen på sikt kan möjliggöra deltagande i nordiska och europeiska upphandlingar. Samtidigt vill regionen framhålla vikten av att regional kompetens tas till vara och integreras i arbetet. Det behöver också finnas tydliga finansieringsprinciper för de produkter som upphandlas. För att nationella inköp ska få avsedd effekt måste användarna kunna acceptera, hantera och finansiera de produkter som

upphandlas. Regionen instämmer vidare i utredningens förslag att Socialstyrelsen ska ansvara för den nationella inköpscentralen.

Regionen vill avslutningsvis betona vikten av en tydlig ansvarsfördelning mellan samtliga aktörer i försörjningskedjan. Regionen vill också understryka behovet av samordning med andra pågående initiativ och utredningar inom området för att säkerställa en sammanhållen och effektiv utveckling av läkemedelsförsörjningen.

Region Sörmland vill poängtera att om förslagen innebär ökade kostnader för regionerna så ska det kompenseras av staten i enlighet med finansieringsprincipen.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör